Бугуннинг гапи

МАТБУОТИМИЗ ҚАЧОН «ТЎРТИНЧИ ҲОКИМИЯТ» БЎЛАДИ?

ҲАСАН-ҲУСАН НАШРЛАР

Бугун бизда нима кўп -- газета-журнал кўп. Давлат матбуот қўмитасининг берган маълумотига кўра, ҳозир мамлакатимизда жами 444 та газета, 93 та журнал чоп этилмоқда. Миллий телерадиокомпания ва ахборот агентликларимиз тизимида минг-минглаб ходимлар фаолият кўрсатмоқда. Боз устига, кўплаб вилоят ва туманларда тадбиркор азаматлар «тижорат нашрлари» ва «каналлари» ни ҳам аллақачон ишга солиб юборганлар. Уларда ҳам талайгина одам ризқ-насибасини териб юрибди. Кун ора десак, муболаға бўлар, лекин ҳафта сайин, ой сайин янги-янги матбуот нашрлари, демакки, янги-янги бош муҳаррирлар қўзиқориндай бодраб пайдо бўлмоқда. Умуман, ҳозир биздаги аҳолини шартли равишда икки гуруҳга бўлиш мумкин: ярми -- бош муҳаррир, ярми -- бош директор. Бу бош муҳаррирнинг шапалоқдек газетаси ойлаб чиқмаётганини ёки мазкур бош директорнинг фирмасида ўзи ва хотинидан бошқа ходими йўқлигини, табиийки, ҳисобга олиб ўтирмаймиз.

Хулласи калом, сон жиҳатидан асло камчилигимиз йўқ.

Лекин...

Гапнинг ана шу «лекин»и чатоқ-да! Кўпинча шу «лекин» туфайли ширин-шакар суҳбатга пашша тушади.

Нима учун даврий нашрларимизнинг барчаси эгизакдек бир хил? Нима учун уларни ҳатто туққан она-онаси -- таҳририят ходимлари ҳам бир-биридан ажрата олмайди?

Матбуотимиз фаолиятидаги нуқсонлар -- қиёфасизлик, фикрий саёзлик, эзмалик, профессионал ўқувсизлик, лаббайгўйлик, чучмалсийқалик, воқеа-ҳодисаларнинг фақат сиртида ўралашиш, ҳафсаласизлик, ўзибўларчилик кайфияти бош муҳаррирларни ҳам ташвишга солаяптими?

(Давоми 2-бетда).

25 декабрь куни эрталаб Қирғизистон Президенти Асқар Акаевнинг Ўзбекистонга ташрифи расмий қисми ниҳоясига етди.

СУРАТДА: Дўрмон қароргоҳида Қирғизистон давлат раҳбарини расмий кузатиш маросимидан лавҳа.

Р. ШАГАЕВ (ЎзА) тасвирга олган.

Долзарб мавзу

СЎМНИНГ ДОЛЛАРГА АЛМАШУВИ

Бу жараён республикамизда аввал ҳам амалда бўлган эди, ҳозир ҳам давом этмоқда.

ВА У ТОБОРА ЎСЯПТИ

Кейинги пайтларда мамлакатимизда яшовчи аҳолининг муайян табақаси ўртасида миллий валютамиз конвертацияси, яъни сўмни долларга айирбошлаш имконияти йўқлиги билан боғлиқ гап-сўзлар пайдо бўлиб қолди. Ҳатто россиялик мухбир Аркадий Дубнов ҳам Президентимиз билан суҳбатида («Новое время» журнали, 45-сон), «Бугунги кунда менда хорижий тадбиркорларнинг бир қисмида мазкур масала билан боғлиқ хавф туғилгани тўғрисида маълумотлар бор. Яъни мамлакат ичкарисида конвертация йўқ, аксинча, долларнинг баҳоси расмий нархдан 50 фоиз юқори бўлган бозор бор эмиш. Вазиятнинг бу қадар ёмонлашиши нима билан боғлиқ?» деган саволни ўртага ташлади. Хўш республикамизда бу борадаги ҳақиқий аҳвол қандай?

Келинг, гапни ана шу ҳамкасбимизга юртбошимизнинг берган жавобидан бошлай қолайлик. «... Вазиятга холисона изоҳ бермоқчиман, -- деди давлатимиз раҳбари. -- Мана, сизга Ўзбекистон биржа ва бозорларида сўмнинг долларга алмашуви ҳажмининг ўсиши даражаси: 1995 йилда бу рақам 1 миллиард 300 миллион доллардан иборат эди. Жорий йилнинг ўтган 9 ойи мобайнида ана шу кўрсаткич 1 миллиард 900 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Йил охиригача конвертация миқдори 2 миллиард доллардан ортиши кутилмоқда».

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

26 декабрь, пайшанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 261 (1513)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИДА

25 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Унда парламентдаги барча сиёсий партиялар депутатлар фракциялари ҳамда депутатлар блокининг раҳбарлари, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари, Олий Мажлисда доимий асосда ишлаётган депутатлар, Олий Мажлис Котибиятининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Кенгаш мажлисини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. Ҳ. Халилов олиб борди.

Олий Мажлис қўмиталарида, парламентдаги сиёсий партиялар депутатлар фракциялари ва блоки йиғилишларида узоқ давом этган Ўзбекистон Республикасининг 1997 йилги давлат бюджети лойиҳасининг муҳокамасига якун ясалди.

Кенгаш мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, молия вазири Б. Ҳамидовнинг ушбу масала бўйича ахбороти тингланди.

Узоқ давом этган баҳслар, мунозаралар ва тадқиқотлар ёрдамида тайёрланган лойиҳанинг тугал вариантини ҳамда Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитаси таклифларини кўриб чиқиб, Олий Мажлис Кенгаши Ўзбекистон Республикасининг 1997 йилги Давлат бюджети лойиҳасида келтирилган кўрсаткичларни маъқуллади.

Аввал хабар қилганимиздек, мамлакатимиз парламентининг еттинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида Олий Мажлис Кенгаши қарори билан депутатлар ишчи гуруҳи тузилган эди. Ушбу гуруҳ аъзолари ўтган давр мобайнида сессия муҳокамасига ҳавола этилаётган қонун лойиҳалари, бошқа ҳужжатлар устидаги ишларни давом эттирдилар. Келиб тушган таклиф ва фикр-мулоҳазалар асосида тегишли ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилган ҳужжатларнинг сўнгги вариантларини депутатларга етказиб бердилар, бошқа ташкилий ишларни амалга оширдилар.

Еттинчи сессияда муҳокама қилинадиган масалаларга тааллуқли материалларнинг аксарият кўпчилиги билан депутатлар анча илгари танишиб чиқиши таъминланди. Бу эса Олий Мажлис депутатлари парламент сессиясига муҳокама этиладиган ҳар бир масала бўйича аниқ фикр, муайян хулоса билан келишларига кўмаклашади, муҳокаманинг пухта ўтишига олиб келади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари, депутатлар ишчи гуруҳи раҳбари Б. А. Шодиева шулар ҳақида муфассал ахборот берди.

Кенгаш мажлисида депутатлар еттинчи сессиянинг кун тартибига киритилаётган масалалар хусусида яна бир бор атрофлича фикрлашиб олдилар.

Шунингдек, Кенгаш еттинчи сессия кун тартиби тузилганидан буён анча вақт ўтганлигини, бу давр ичида Олий Мажлиснинг ваколатлари доирасига кирадиган яна бир қатор масалаларни кўриб чиқиш зарурати пайдо бўлганлигини инобатга олиб, ушбу сессия кун тартибига қўшимча масалаларни киритишни тавсия этди.

Ушбу масалалар билан бир қаторда Кенгашда Олий Мажлис ваколат доирасига кирувчи бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди ҳамда улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ТАШРИФ САМАРАЛИ ЎТДИ

Кеча Дўрмон қароргоҳида Қирғизистон давлат раҳбарини расмий кузатиш маросими бўлди.

Ислом Каримов ва Асқар Акаев шоҳсупага кўтарилдилар. Икки давлат мадҳиялари янгради. Президентлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Шу куни Президент Асқар Акаев Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов ҳамроҳлигида Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси давлат ҳиссадорлик жамиятига ташриф буюрди. Қирғизистон Президенти корхона фаолияти ҳамда у ердаги ишлаб чиқариш жараёни билан танишди. Ўзбекистонлик самолётсозлар бунёд этган энг замонавий йўловчи ва юк ташувчи самолётларга катта қизиқиш билдирди.

Куннинг иккинчи ярмида Асқар Акаев Бухоро зиёратига жўнаб кетди.

Қирғизистон Президенти Бухорои шарифнинг тарихий обидалари, диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

Асқар Акаев Бухородан жўнаб кетиш арафасида ЎзА мухбирларига интервью бериб, жумладан, шундай деди:

-- Қўшни ва қардош Ўзбекистонга сафаримиз ниҳоятда самарали бўлди. Бугун Бухоро шаҳрини зиёрат этар эканман, бу ердаги осори атиқалар чиройи, уларни таъмирлаш борасида қилинаётган кенг кўламдаги ишлар менга маъқул бўлди. Президент Ислом Каримовнинг бу борадаги ташаббускорлиги мени ниҳоятда тўлқинлантирди. Бухоронинг 2500 йиллик юбилейида ҳам улуғ алломаларнинг вояга етказган бу муқаддас шаҳарни яна бир бор зиёрат этиш орзуим бор...

Шундай қилиб, Қирғизистон Президенти Асқар Акаевнинг Ўзбекистонга сафари ниҳоясига етди. А. Акаев Бухородан ватанига жўнаб кетди.

Олий мартабали меҳмонни Бухоро аэропортида Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов, Бухоро вилоят ҳокими Самойдин Ҳусенов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ЎзА).

АСҚАР АКАЕВ -- ТОШДУНИНГ ФАХРИЙ ДОКТОРИ

Қирғизистон Президенти Асқар Акаев мамлакатимизга сафарининг расмий қисми якунлангач, 25 декабрь куни Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов ҳамроҳлигида Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент давлат университетига ташриф буюрди. Қирғизистон раҳбари ТошДУ маданият саройида университет профессорлари, ўқитувчилари ва талабалари билан учрашди.

ТошДУ ректори вазифасини бажарувчи Тўрабек Долимов юксак мартабали меҳмонни ушбу олий ўқув юрти даргоҳига ташрифи билан қутлаб, ўзбек ва қирғиз олимларининг самарали ҳамкорлиги ҳақида сўзлади. Табиий фанларни ривожлантиришга қўшган ҳиссаси ҳамда мамлакатларимиз ўртасидаги фан ва маданият соҳасида ҳамкорликни равнақ топтириш борасидаги хизматлари учун Қирғизистон Президенти, академик Асқар Акаевга ТошДУнинг фахрий доктори унвони тантанали равишда топширилди.

Қирғизистон Президенти Шарқнинг буюк даҳоси Мирзо Улуғбек номидаги ушбу университет фахрий доктори унвонини олиш ўзи учун улкан шараф эканини таъкидлади.

-- Зеро, Мирзо Улуғбек Самарқандда қурдирган ва буюк мутафаккирлар таҳсил олган мадраса Шарқнинг илк университети бўлиб қолганди каби, -- деди Президент Асқар Акаев, -- ТошДУни Марказий Осиёнинг «Гарвард университети» дейиш мумкин. Бу ерда қирғиз давлатчилигига асос солган ҳамда табиий фанлари ривожига ҳисса қўшган ва қўшаётган кўплаб давлат ва фан арбоблари ҳам таҳсил олган.

(ЎзА).

БУГУН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИ ОЧИЛАДИ

ДЕПУТАТЛАР БЛОКИ

Кеча вакиллик органларидан Олий Мажлисга сайланган депутатлар блокининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди. Блок раиси этиб Самарқанд вилояти ҳокими, Олий Мажлис депутати Алишер Мардиев сайланди.

Блок аъзолари ҳам йиғилиш кун тартибига мувофиқ дастлаб Ўзбекистон Республикасининг 1997 йилги давлат бюджети тўғрисидаги масалани муҳокама қилишни давом эттирдилар. Ушбу масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, молия вазири Бахтиёр Ҳамидов маъруза қилди.

1997 йилдаги бюджет тўғрисидаги масала блок аъзолари томонидан аввалги йиғилишларда бўлганидек жиддий муҳокама қилинди. Депутатлар ана шу масалага доир таклиф, истакларини билдириб, уни маъқуллашди.

Йиғилишда, шунингдек, Олий Мажлис еттинчи сессиясининг кун тартибига киритилган масалалар ҳам муҳокама қилинди. Сессияга тайёргарлик кўриш жараёнида депутатлар блоки фаол қатнашди. Масалан, блок номидан Олий Мажлис қўмиталарига 120 дан ортиқ таклиф ва мулоҳазалар келиб тушди.

Йиғилиш қатнашчилари сессия кун тартибига киритилган масалаларни номма-ном муҳокама қилиб, маъқуллашди.

Йиғилишда Олий Мажлис Раиси ўринбосари Борис Бугров қатнашди.

КАТТА АНЖУМАН АРАФАСИДА

(Олий Мажлиснинг мажлислар зали фойесидан репортаж)

БАРЧА ШАРОИТ МУҲАЙЁ

Инсоннинг табиати шундай: ниҳоятда масъулиятли, муҳим воқеалар арафасида турганида вазминлашиб, жиддий тортиб қолади. Айниқса, бу воқеа мамлакат ва халқ ҳаётига дахлдор бўлса. Шу маънода Парламент мажлислар залининг йўлагида вазмин одимлаб бораётган кишиларнинг бугунги ҳолатини тушуниш мумкин. Сабаби, бугун сессияда кўриб чиқиладиган масалалар мамлакатнинг эртанги куни билан бевосита боғлиқдир.

(Давоми 3-бетда).

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессияси бугун, 26 декабрь куни соат 10 да Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари бугун, 26 декабрь куни соат 8 дан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

Бирортаям танқид натижасиз қолмайди

«ЧАРХПАЛАК»

«Халқ сўзи», 1996 йил 4 декабрь

Четдан ташиб келтирилаётган молларнинг сифатсизлиги-ю, ўз нафсини ўйлаган «учар»ларнинг хатти-ҳаракатларига қаратилган ушбу мақола юзасидан қуйидаги жавобни олдик.

«Ангренсавдо» ҳиссадорлик жамияти аҳолининг ўсимлик ёғига талаби юқори бўлганлиги сабабли 1996 йил 16 октябрда Озарбайжон Республикасидан пахта ёғи келтириш учун бир килосини 1,55 АҚШ доллари ҳисобидан «Саида» фирмаси билан консигнация шартномасини тузган.

Ўша вақтда 1 АҚШ доллари курси 40 сўм бўлган. «Ангренсавдо» ўз харажатларини қоплаб, аҳолига 66 сўмдан сотишни режалаштирган. Лекин ёғ келтирилган вақтга қадар АҚШ долларининг курси 51 сўмга кўтарилган ва ёғнинг нархи 88 сўм 54 тийинни ташкил этган.

Доллар курсини инобатга олиб, ёғнинг бир килосини 1,55 АҚШ долларидан ҳисоблаб сотиш учун Ўзбекистон «Истиқбол-статистика» қўмитаси қошидаги аҳоли талаб даражасини ўрганиш марказидан розилик хати олинган.

Пахта ёғи меъёрий ҳужжат талабига мос даражада эканлигини билдирувчи ҳужжат -- «Мувофиқ сертификати» Ўзбекистон давлат стандарти томонидан берилган ва бу ҳужжат давлат рўйхатидан ўтган.

Вилоят ҳокимияти ушбу масалани муҳокама этиш билан бирга жойларда Ўзбекистон Республикасининг «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонуннинг бажарилиши устидан қаттиқ назорат олиб бормоқда.

Х. АСАТОВ,
Тошкент вилоят ҳокимининг муовини.

ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ФРАКЦИЯСИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Кеча Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Олий Мажлисдаги фракцияси аъзоларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни фракция раиси, Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалолов олиб борди.

Унда биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси еттинчи сессиясида муҳокамага қўйилаётган муҳим масалалардан бири -- «Ўзбекистон Республикасининг 1997 йилги давлат бюджети тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида атрофлича фикр юритилди. Бу хусусда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, молия вазири Бахтиёр Ҳамидов маъруза қилди.

Фракция аъзолари Олий Мажлис кун тартиби ва унга киритилаётган бошқа масалалар тўғрисида А. Жалоловнинг маърузасини тингладилар.

Йиғилиш иштирокчилари сессияда муҳокама қилиш учун тақдим этилаётган масалалар мамлакатимизда демократик жараёнларни ислоҳотларни чуқурлаштиришга, иқтисодиётнинг юксалишини, халқ фаровонлигининг янада ўсишини таъминлашга қаратилганини қайд этиб, уларни маъқулладилар.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Дилбар Ғуломова иштирок этди.

М. ҚИЁМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МАТБУОТИМИЗ ҚАЧОН «ТЎРТИНЧИ ҲОКИМИЯТ» БЎЛАДИ?

(Давоми. Боши 1-бетда).

Умуман бош муҳаррирларимиз ишининг сифати қандай?

Уларнинг истеъдоди, билими, дунёқараши, касбий малакаси, маданияти, ташкилотчилик қобилияти, умуман савияси бугунги кун талабларига қай даражада муносиб?

Бунга баҳо берадиган бирор мард борми?

Улар бош бўлган катта-кичик жамоалардаги ижодий муҳит, журналистларнинг маҳорат масалаларига қандай эътибор берилаётир?

Афсуски, бу саволларга жавоб топиш мушкул.

Албатта, инсон сифатида бизнинг бош муҳаррирларга гап йўқ: барчаси дилкаш, улфатижон, самимий инсонлар. Самимияти шу даражадаки, ҳатто улардан бири ўзи раҳбар бўлган газетани ўқимаслигини, чунки ўқишга вақти йўқлигини *(аслида ўқиб бўлмаслигини)* чин дилдан эътироф этган эди.

Самимий эътироф гуноҳни енгиллаштиради, аммо бундан шўринг қурғур газетхонга не наф?

Бошқа бир бош муҳарриримиз эса шундай арзи ҳол қилади: «Кўр бўлиб, эртага чиқадиган саҳифаларни *ўқиб* ўтирибман...»

Яна бир ҳурматли бош муҳарриримиз бамисоли эртак -- «бир бор экан, бир йўқ экан». У кишини кундузи чироқ ёқиб ҳам таҳририятдан тополмайсиз. Суриштирсангиз -- ё чет элда, ё презентацияда, ё чойхонада, ё тўйда. Газетани эса корректор билан машинкачи опа амаллаб чиқараверади.

Табиийки, бош муҳаррирлардан ёш муҳаррирлар ибрат олади. Натижа эса ўзингизга маълум.

«ЛАББАЙ, АКА?»

Шўролар даврида ахборот воситаларига, матбуотга муносабат ниҳоятда жўн ва содда эди, яъни биздан -- ишорат, сиздан -- ижобат.

Бу тузумда матбуот ҳеч қачон ўзининг асл моҳияти ва қиёфасига эга бўлган эмас. У мавжуд тузумнинг хизматчиси, югурдак дастёри, «умумпролетар ишининг мурувватчаси»гина эди, холос. У коммунист тўраларнинг оғзига садоқат билан кўз тикканча «Лаббай, ака?» дея имога маҳтал турар эди.

Унинг асосий вазифаси одамларга фикр тарқатиш эмас, аксинча, «омма»ни фикрсизликда тутиб туришдан иборат эди.

Худога шукур, бугун оёқ-қўлимиздаги кишанлар ечилди. Аммо онгимиздаги исканжалардан, қўрқув занжирларидан халос бўлиш осон кечмаётир. Аксарият газеталарни варақласангиз, телекўрсатувларни кўриб, радиоэшиттиришларни тинглаunion, таҳлил ўрнига тавсиф, шарҳ ўрнига қуруқ гап, фалсафа ўрнига сафсатани учратасиз.

Айрим нашрларда эса ҳамон эски ҳаммом, эски тос: изҳори қуллуқ, қулоч-қулоч баландпарвоз гап, бир чимдим ҳадис, бир чимдим латифа, бир чимдим толенома...

Бугунги мураккаб муаммоларнинг теран, жиддий таҳлили, уларни бартараф этиш таклифлари, баҳсу мунозарага даъват, тишли-тирноқли мақолалар, ихчам, мағзи тўқ информациялар, жанговар руҳ, журналистик текширув усуллари бу нашрларга буткул бегона. Гўё ўтган беш йил мобайнида ҳеч нарса ўзгармагандек, гўё олам гулистондек.

Ҳолбуки, матбуотни лаббайгўй дастёрдан бутун маърифатли дунёга хос «тўртинчи ҳокимият»га айлантириш борасида мамлакатимизда муҳим ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, Президент Ислом Каримов бу масалага доимий ва улкан эътибор бериб, ахборот ходимлари диққатини бу соҳага такрор-такрор қаратаётгани жамоатчиликка яхши маълум

Ўзбекистонда матбуотнинг эркин ривожланиши учун зарур ҳуқуқий ва қонуний замин яратилмоқда. Олий Мажлис сессиясининг кун тартибига ҳам айни масалага бағишланган иккита қонун лойиҳасининг киритилгани бунга далилдир. Бу қонун лойиҳаларининг , бири «Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисида», иккинчиси эса «Журналистнинг касбига доир фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида» деб аталади.

Бугунги кунда журналистикамизни ҳар томонлама ривожлантириш, уни халқаро мезонлар, айниқса, илғор Ғарб андозалари даражасида тезкор ва холис фаолият кўрсатишга қодир таъсирчан воситага айлантириш, матбуотда демократик тафаккурни шакллантириш энг муҳим масалалардан бири бўлиб қолди.

Йил ўртасида Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократиялаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси ўз фаолиятини бошлади. Жамғарма раҳбарияти билан яқинда ўтказилган учрашув чоғида Ислом Каримов матбуотни фикрий қолоқлик ва касбий уқувсизликдан халос қилиш борасида муҳим таклиф ва тавсияларини баён этди.

Уларнинг энг муҳимларини эслаб ўтайлик:

-- матбуотнинг эркин демократик ривожи учун қонуний асосларни янада такомиллаштириш;

-- ахборот воситалари учун бозор иқтисодиётига монанд шароит ва имтиёзлар яратиб бериш;

-- жамиятда ахборотга бўлган муносабатни тубдан ўзгартириш;

-- ҳар бир нашрнинг ўз бетакрор қиёфаси, воқеликка ўз нуқтаи назари, фақат шу нашргагина хос ўз талқинини шакллантириш;

-- давлат ва жамоат ташкилотларига, тижорий тузилмаларга ахборот сўраб мурожаат қиладиган журналистларни ҳимоя қиладиган кафолатлар тизимини вужудга келтириш;

-- матбуотга ахборот беришдан бўйин товлайдиган мансабдор шахсларни қонун йўли билан жавобгарликка тортиш;

-- матбуот хабарларининг ҳаққоний ва холислиги учун ахборот тарқатаётган нашр ва журналистнинг қонун олдида жавобгарлигини амалга ошириш.

Демак, бугун матбуот олдида янги имкониятлар, шу билан бирга янги мажбуриятлар пайдо бўлмоқда.

Бинобарин, бу масъулиятли вазифани бажаришга сафарбар этилган янги жамғармадан жамоатчиликнинг умиди катта. Аммо умид умидлигича қолиб кетмаслиги учун жамғарма тезроқ ўзлигини намоён қилмоғи лозим.

ҚАЛАМКАШ -- ЖУРНАЛИСТМИ?

Кўпчилик журналистлар ўзларини нима учундир «қаламкаш» деб атайдилар. Хўш, «қаламкашлар»ни ким тарбиялаб етиштиради?

Ҳозирга қадар бу иш билан Тошкент давлат университетининг журналистика факультети шуғулланиб келмоқда. Бу даргоҳда умрини шу соҳага бағишлаган кўплаб ҳурматли домлалар меҳнат қилишади. Уларнинг хизматларини эътироф этган ҳолда, факультетдаги ўқув-тарбия ишлари бугунги куннинг шиддатли суръатларидан анча орқада қолганини ҳам айтиш лозим.

Сир эмаски, журналистика факультетига ўқишга кирадиган ёшларнинг аксарияти ё шоир, ё ёзувчи бўламан, деб ният қилади. Бугун ўзбек адабиётида фаолият кўрсатаётган ёзувчиларнинг кўпчилиги мазкур факультет талабалари эканлиги бежиз эмас. Аммо «ҳолва» деган билан оғиз чучимаганидек, факультетни битириб чиққандан кейин ҳаммага ҳам ёзувчи-шоир бўлиш насиб этавермайди. Кимдир газетага, кимдир радиога, кимдир бошқа жойга ишга кетади. Лекин кўнгилида ҳавас, оғизда ҳолванинг таъми қолгани учунми, айрим «қаламкаш»лар битган мақола ва лавҳаларда чучмаллик, сохта эҳтирос, жимжимадорлик барибир зўрлик қилаверади. Шунинг учун ҳам бундай «қаламкаш» далага маҳаллий ўғит чиқариш ҳақидаги жўнгина хабарни ҳам шеърий оҳангга солиб ўқийди.

«Биз журналистлар тайёрлашда бирёқламаликка йўл қўйиб келганмиз, -- деб таъкидлади Президент матбуот масалаларига бағишланган йиғинларнинг бирида. -- ***Афсуски, бу ҳол ҳануз давом этмоқда. Бизда махсус соҳаларга ихтисослашган журналистлар тайёрлашга мутлақо эътибор берилмаган. Ваҳоланки, замонавий матбуот ривожини бусиз тасаввур этиб бўлмайди. Демак, соҳаларнинг ўзак муаммоларини пухта биладиган, бу ҳақда содда ва лўнда фикр юрита оладиган журналистларни кўплаб тайёрлаш зарур».***

Айнан ихтисослашувнинг йўқлиги сабабли аҳборот воситаларида ишлайдиган ходимларимизнинг кўпчилиги «универсал» бўлиб кетишган. Бундай журналист учун геология ва генекология масаласи ҳам бир; бугун трактор ремонти ҳақида ёзса, эртага опера муаммолари ҳақида қалам тебратади, индинга кимё саноатини «таҳлил» этса, сал ўтиб Россиядаги сайлов натижалари билан шуғулланиб қолади.

Бу ранг-баранг «ижод намуналари»га хос умумий белги -- юзакилик, услубсизлик, сўзбозлик.

Хусусан, тележурналистларимиз... Хусусан, уларнинг «бетакрор ва беқиёс» тили.

Чунки экраннинг асаби йўқ -- ҳамма нарсага чидайди. Чидаганга чиқарган. Чунки «ойнаи жаҳон»да канал кўп. Бу каналдан қувсангиз, нариги каналдан кириб келаверди.

Шуниси қизиқки, халқаро тадбирлардаги матбуот конференцияларида, интервью ва давра суҳбатларида бояги сўзамол журналистларимиз кўпинча оғизга талқон солиб, «пақир киши панада,» деб ўтирадилар. Баъзан кесакдан ўт чиқиб, савол-павол бериб қолгудек бўлсалар, саволнинг жўн ва умумийлигидан шундай нам тортасизки, қанийди, ер ёрилсаю кириб кета қолсангиз...

Бундай нўноқлик, журъатсизликнинг сабаби нимада?

Албатта, бу ҳолнинг сабаблари кўп. Улар кеча ё бугун вужудга келган эмас. Бугун уларни ҳар томонлама ўрганиб, бартараф этиш йўлларини излаш пайти етди.

Хизмат вазифаси матубот ривожига ёрдам беришдан иборат бўлган айрим мутасаддиларнинг бадгумонлик касалига йўлиқиб, ҳар қандай жонли фикр ва ғояларни бир хил қолипга солишга уриниши ҳам матбуот олдидаги жиддий тўсиқдир.

Дунёда барча эзгу ишларни, олижаноб интилишларни барбод этадиган даҳшатли бир хавф бор. бу -- чалалик касаллиги. Бу -- думбуллик балоси.

Чаламуллалик дину диёнатни бузади. Чала мутахассислик дунё ишларини бузади. Чала журналистлик ҳар қандай улуғ ғоянинг ҳам қадрини икки пул қилади.

Афсуски, бугун бизнинг журналистикамиз ана шу касал билан оғриган. Унинг иситмаси баланд, шу боис баъзан алаҳлаб, нима деяётганини ўзи ҳам билмай қолади.

Беморнинг устидан кулиш эмас, унга ёрдам бериш лозим.

НИМА ҚИЛМОҚ КЕРАК?

Хўш, ахборот ходимларини бугунги кунда журналистика факультети яхшими-ёмонми, ўз имкони доирасида тайёрлаб бериб турибди. Факультетда давр талабларидан келиб чиқиб кейинги йилларда бир қанча ўзгаришлар юз берганини, хусусан, халқаро журналистика бўлими очилганини айтмасак, ноинсофлик қилган бўламиз. Факультет Президент девони ёрдамида хорижий давлатлар, жумладан, Ҳиндистондаги оммавий ахборот воситалари халқаро институти билан яқиндан алоқа ўрнатгани, ҳозирга қадар йигирмадан зиёд талаба мазкур институтнинг беш ойлик ўқув курсларида таҳсил олгани ва бу ҳамкорлик давом этаётганини таъкидлаш лозим.

Айрим матбуот нашрларимиз ҳам чет эл ахборот воситалари фаолияти билан яқиндан танишиш, улардан ўқиб-ўрганиш, тажриба алмашиш борасида озми-кўпми иш қилмоқда. Аммо булар ҳали денгиздан томчи, холос.

Бугун журналистларимиз қайта тайёрлаш, касб малакаси ва умумий савиясини оширишга ниҳоятда муҳтож. Биринчи галда бош муҳаррирларни, таҳририятларнинг етакчи ходимларини жиддий синовдан ўтказиш зарур.

Шу сабабли ўша учрашувда Президент Ислом Каримов **ахборот ходимларини қайта тайёрлаш марказини** ташкил этиш мақсадга мувофиқ бўлур эди, деган таклифни билдирди. Бу марказнинг асосий вазифаси матбуотимиз тараққиётига тўғаноқ бўлиб турган эски камчиликларни бартараф этишга кўмаклашиш, янги замон талаблари ва илғор халқаро мезонлар даражасида ишлай оладиган юксак савияли ходимларни тайёрлашдан иборат бўлиши лозим.

«Биз ўтиш даврини бошдан кечирмоқдамиз, -- деди Президент. -- Шу боис марказнинг номига «қайта тайёрлаш» деган сўзни вақтинча ёзиб қўйиш зарур. Савия ва билим жиҳатидан чет эллик ҳамкасбларидан қолишмайдиган, етук фикрли, ёркин истеъдодли, ўз касбига фидокор, юрагида ўти бор журналистларимиз кўпайганидан кейин бу сўзни олиб ташлаймиз, чунки бунга зарурат қолмайди».

-- Хўш, бундай марказни кимлар ва қай йўсинда ташкил этмоғи керак?

Албатта, бу иш билан биринчи галда Матбуотни демократиялаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси шуғулланиши лозим. Президент ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси ҳам бу ишга ўз ҳиссасини қўшмоғи керак.

Мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган ва юртимиздаги демократия жараёнларини орзиқиб кутаётган халқаро ташкилотларнинг бу борадаги тажрибасидан, ўқув дастурларидан ҳам фойдаланиш ўз самарасини бериши шубҳасиз.

Биз -- жаҳонни лол қолдирган улуғ зотларнинг зурёдлари эканмиз, халқаро майдонлардаги фикр мусобақаларида бошимизни баланд кўтариб, дўсту нодўстлар билан теппа-тенг баҳсу мунозара юрита олишимиз, бировга ҳақини бермайдиган, ўзи ҳам ўткир, сўзи ҳам ўткир инсонлар бўлишимиз керак.

Бундай инсонларни фақатгина эркин жамият ва эркин матбуот тайёрлай олади.

К. АҲМЕДОВ,
сиёсатшунос.

Статистика

ГЎШТ ЕТИШТИРИШНИНГ АСОСИЙ МАНБАИ

Республикамизда уни нафақат сақлаб қолиш, балки кўпайтириш имкони мавжуд

Маълумки, ҳар куни оддий учрашувларда ўз-ўзидан кўпчиликда кундалик ҳаётимизга тааллуқли саволлар туғилади. Бу, албатта, табиий ҳолдир. Масалан, «Қўшни давлатларда охирги вақтларда қорамол сони кескин камайиб кетибди, бизнинг республикамизда аҳвол қандай?» дегандек...

Тўғри, кундалик ҳаётимизда ноннинг аҳамияти, ўрни бошқача. Лекин гўштнинг ҳам ўз ўрни бор. Шундай экан, гўшт етиштиришнинг асосий манбаи—мол бош сони қандай аҳволда эканлиги кўпчиликни қизиқтиради.

Ушбу масала бўйича аҳволни тўғри билиш ва баҳолаш мақсадида МДҲ мамлакатларидан олинган статистик маълумотларга мурожаат қилдик.

Йирик шохли қорамоллар бош сонининг ўсиши (млн. бош ҳисобида).

Қўй ва эчкилар бош сонининг ўсиши (млн. бош ҳисобида).

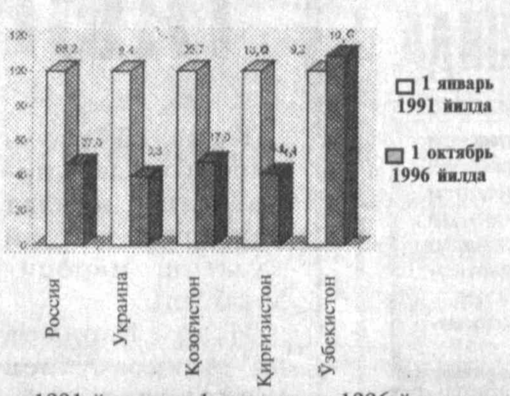

1991 йилнинг 1 январи ва 1996 йилнинг 1 октябри ҳолатига кўра, кўрсаткичларни таққослаганда, Россия ва Қозоғистон давлатларида қорамол бош сонлари мос равишда 18,7 ва 3,7 млн. бошга қўй ва эчкилар 31,2 ва 18,7 млн. бошга, ёки ўртача 33-44 фоизга камайган. Бундай кескин камайиш барча МДҲ мамлакатларида юз бергани ҳолда республикамизда қорамоллар сони 0,9 млн. бошга (20%), қўй ва эчкилар 0,8 млн. бошга (9%) ўсган.

Маълумотлардан кўриниб турибдики, мамлакатимизда гўшт манбаини сақлаб қолишга эътибор берилмоқда.

Лекин шу ўринда бир нарсани унутмаслигимиз зарур . Ҳар қандай шароитда ҳам мол сони ўз-ўзидан кўпаймайди. Бу борада олдимизда турган жуда катта ишларни амалга оширишга тўғри келди.

Асосий вазифалардан бири -- бу суғориладиган ерлардан самарали фойдаланишдир. Яъни фақат озуқа етиштиришга эмас, балки умуман деҳқончиликнинг барча соҳаларига эътиборни кучайтириш лозим. Масалан, пахта етиштиришни оладиган бўлсак, фақат унинг толаси даромад манбаи бўлиб қолмай, балки қайта ишлаш туфайли чигитдан олинадиган кунжара, шелуха ҳам моллар учун асосий тўйимли озуқалардан биридир. Ёки ғалладан қанча кўп ҳосил олинса, қорамол учун шунча миқдорда сомон кўпаяди.

Яна шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, республикамизнинг кўп вилоятларида беда майдонларидан самарасиз фойдаланиш оқибатида 2 баробаргача кам ҳосил олинмоқда. Агар шуларни эътиборга олиб, ишни тўғри ташкил қилолсак, мавжуд қорамоллар сонини нафақат сақлаб қолиш, балки кўпайтириш учун зарур озуқа базасини яратиш имкони яратилади.

Ғ. ҚУДРАТОВ,
«Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси раиси ўринбосари.
Б. ШЕРМАТОВ,
шу қўмитанинг агросаноат мажмуи бўлими бошлиғи.

ТЕХНИКА ХИЗМАТИ МАРКАЗИ

Наманган шаҳрининг Давлатобод туманида Асакадаги «ЎзДЭУавто» заводида ишлаб чиқарилаётган автомобилларга техник хизмат кўрсатиш маркази очилди.

Ўзбекистон-Корея ҳамкорлигида ташкил этилган янги техник хизмат кўрсатиш корхонаси тумандаги эски теххизмат биносида барпо этилди.

Марказда бир вақтнинг ўзида йигирмата автомобилни таъмирлаш мумкин. Бу ерда асосан «ДЭУ» компанияси корхоналарида махсус таълим олиб қайтган малакали мутахассислар хизмат қилади. Келгусида марказда автомобиль эҳтиёт қисмларини сотишни йўлга қўйиш режалаштирилмоқда.

Шу сонга хабар

УЧУВЧИЛАРИМИЗ «БОИНГ»НИ МУСТАҚИЛ БОШҚАРИШМОҚДА

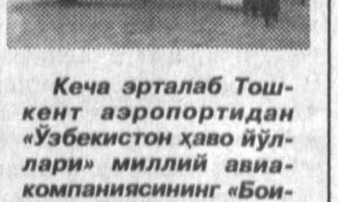

Кеча эрталаб Тошкент аэропортидан «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг «Боинг--767» самолёти Тошкентдан Исроил пойтахти Тел-Авивга парвоз қилди.

Ўзбекистонлик учувчилар учун бу унутилмас воқеадир, чунки экипаж самолётни америкалик инструкторларсиз мустақил бошқармоқда. 207 йўловчи сиғадиган бу шинам ҳаво кемаси олис масофаларга қатнашга мўлжалланган. Бу ишончли ва тежамли машина Американинг Сиэтл шаҳри самолётсозлари томонидан ясалган. Бу моделдаги дастлабки ҳаво кемаси Тошкентга шу йил 9 ноябрда келтирилган эди. Келгуси йилнинг май ойида яна битта машина келиши кутилмоқда.

Ҳозирги вақтда юқорида тилга олинган «Боинг»дан ташқари миллий авиакомпания олис масофаларга қатнашда «ИЛ--62» ва «А-310» самолётларидан фойдаланмоқда. Республика авиация паркига янги машиналарнинг келтирилиши йўловчиларни ташиш йўналишларини кўпайтиришга имкон беради, давлатимизнинг халқаро алоқаларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» яқин келажакда Буюк Британия пойтахти -- Лондонга мунтазам қатновда «Боинг -- 767» самолётларидан фойдаланишни режалаштирмоқда.

А. ХАЛИФАЕВ,
ЎзА мухбири.

Во ажабо!

«ХАЛҚ ОВОЗИ»ДА ИШЛАЙСИЗМИ?»

ёки картошка билан помидорнинг фарқи нимада?

Туман раҳбарларидан бирининг хонасида ҳар биримиз ўзимизча юқори маданиятимизни намоён қилиш учун назокат билан гаплашиб ўтирар эдик. Мезбон пахтагулли чойнакдан чой қуйиб узатади, мен одамнинг акси ойнадагидек кўриниб турган столга доғ тушмасин, деб махсус қирқиб тайёрланган қоғозча устига пиёлани қўйиб, совушини кутаман. Мавзу ҳам анча жиддий: Америкадаги сайлов, Чеченистондаги уруш ва, ниҳоят, БМТнинг янги котиби ким бўлиши ҳақида. Суҳбатдошим янада назокат билан сўз қотади:

-- «Халқ овози»да ишлайман, дедингизми?

Мен бироз ҳижолат чекдим. Бундай газета Ўзбекистонда йўқлигини айтолмайман. Иложсиз, бош ирғаб қўяман.

-- Зўр газета, -- дейди ихлосини яширмай, -- истатияларини қолдирмай ўқиб бораман.

Бировни, айниқса, ҳозиргина ўзаро сийлашиб ўтирган оламингни изза қилиш яхши эмас. Шу андиша билан сукут сақладим-у, бир кулгили манзара кўз олдимга келди: ҳар куни «дадажон»лаб пешвоз чиқадиган ўғлингиз бехос бўйнингизга осилиб: «она, онажон, сизни соғиндим», деб қолса, қандай ҳолга тушардингиз?

Худди шундай ҳурматли раҳбар ҳам картошкачилар билан гаплашганда «Нега ҳосили шохида эмас», деб помидорга қўйиладиган талаб билан ёндошмайди. Бундай ҳоллар эриш туюлади-ю, республиканинг энг кўп нусхали газетаси номини тўғри атамаслик ноқулай эмас? Бу кишининг газета ўқишига шубҳам йўқ, фақат жуда саёз ўқирканлар.

Аслида, ҳозир ҳурматли раҳбар биринчи одамнинг дўпписини иккинчисига, иккинчининг оёқ кийимини биринчисига кийдиргандек иш қилди. «Халқ овози» эмас, «Халқ сўзи» «(Народное слово») газетаси бор. У республика Олий Мажлиси ва Вазирлар Маҳкамасининг нашри. Худди шунингдек, «Ўзбекистон овози» («Голос Узбекистана») газетаси ҳам мавжуд бўлиб, у машҳур «Қизил Ўзбекистон», «Совет Ўзбекистони» газеталарининг ворисидир. Унга республика Халқ демократик партияси муассислик қилмоқда.

Булар оддий маълумотлар, уларни билиб қўйиш фойдадан ҳоли эмас. Ҳеч бўлмаса, суҳбатлашганда ҳижолатпазлик бўлмаслиги учун.

Ҳаким САТТОРОВ
«Халқ сўзи» мухбири.

СЎМНИНГ ДОЛЛАРГА АЛМАШУВИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ушбу мисоллардан, албатта, ҳар қандай ақли расо киши ўтган икки йил мобайнида республикамизда конвертация ҳажми камайгани эмас, аксинча, 60 фоизгача ўсганини фаҳмлаб олади.

Ёки бўлмаса, «Халқ сўзи» мухбирининг Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раиси Ф. Муллажонов билан мулоқотидаги (1996 йил 24 декабрь) мана бу кўчирмага диққат қилинг:

«Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасининг обороти муттасил ошиб бормоқда. 1995 йилда унда жами 90 та савдо ўтказилиб, Валюта биржасининг умумий савдо ҳажми 1,245 миллион АҚШ долларини ташкил этган эди. (Бу 1994 йилга нисбатан 14 марта кўпдир). Фақат жорий йилнинг ўтган 11 ойида эса республика Валюта биржасининг обороти 3,1 миллиард АҚШ долларига тенг бўлди».

Бу рақамлар ҳам ҳукуматимиз, хусусан, мамлакатимиз валюта сиёсатини белгиловчи Марказий банк валюта бозорини ривожлантириш ва кенгайтиришга доир ишларни узлуксиз олиб бораётганини кўрсатади.

Сиз, шунингдек, газетамизнинг шу йил 1 ноябрь сонида эълон қилинган Марказий банкнинг ахборотидан хабардорсиз. Бу ахборотда ёзилишича, республикамизда нақд сўмларни эркин муомаладаги валютага айирбошлаб бериш борасидаги ишларни тартибга солиш мақсадида 1996 йил 1 ноябрдан янги тартиб жорий қилинган. Унга мувофиқ, ҳақиқатан ҳам валютага эҳтиёжманд кишилар -- хорижий фуқаролар (МДҲ давлатлари фуқаролари бундан истисно), Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ва республика ҳудудида доимий яшайдиган фуқаролиги бўлмаган шахсларга тиббий ҳамда санаторий-курортларда даволаниш, хизмат сафари, оилавий сабабларга кўра (яқин қариндошлар вафот этганида ёки оғир касалланганида), ҳаж сафарига бориш, иккинчи жаҳон уруши ёки ҳарбий ҳаракатлар фахрийлари кенгашининг таклифига биноан тантаналар ва тадбирларда иштирок этиш учун республикадан ташқарига чиқаётганларида валюта айирбошлаб берилмоқда. Яъни Марказий банк томонидан валюта маблағлари билан таъминланадиган айирбошлаш шохобчаларида шу тоифадаги одамларга (мамлакатимизда улар қанчадан-қанча) валюта сотиб олиш имконияти яратилган. Шу билан бирга, ваколатли банкларнинг марказлаштирилган тартибда валюта билан таъминланмайдиган айирбошлаш шохобчаларида ҳам мазкур банклар сотиб оладиган валюта маблағлари доирасида барча аҳолига чекловсиз миқдорда келишилган курс бўйича валюта айирбошлаш амалга оширилаётир.

Фақат шугина эмас. Фаолияти республикамиз ички бозорининг истеъмол товарларига бўлган талабини қондиришга йўналтирилган улгуржи савдо ташкилотларига валюта айирбошлаб бериш механизмини тартибга солиш юзасидан қабул қилинган қарорларга мувофиқ, уларга импорт асосида олиб келинган товарларни сотишдан олинган тушумларни эркин муомаладаги валютага айирбошлаш кафолатланган. Бироқ амалда нима бўлаяпти?

УСТИ ЯЛТИРОҚ, ИЧИ ҚАЛТИРОҚ ТОВАРЛАР КЕРАК ЭМАС БИЗГА

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, бизда четдан мол олиб келиш билан шуғулланадиган 1400 та фирма бор экан. Бу фирмаларнинг олибсотарлари, воситачи ташкилотлари хорижий мамлакатларга, хусусан, араб давлатлари, Покистон ва Туркияга эмин-эркин бориб, шартнома тузади, Ғарб бозорида ўтмаётган нарсаларни бизнинг бозоримизга олиб келади. Биз эса уларнинг маблағини олтин ва пахтамиз эвазига келган эркин валютага алмаштириб -- конвертация қилиб берамиз. Бу маблағ бултур 800 миллион долларни ташкил этган бўлса, шу йилнинг ўзидаёқ 1 миллиард АҚШ доллари миқдорида ана шундай мол олиб келинганини қандай изоҳлаш мумкин?

Тўғри, бозорлар -- мамлакат иқтисодининг кўзгуси. Аммо юртбошимиз халқ депутатлари Бухоро вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқида таъкидлаганидек, ғурурли халқ, ўз қадрини билган давлат бозорларининг сифатсиз -- усти ялтироқ, ичи қалтироқ, бошқа жойларда ўтмаётган моллар билан тўлишига йўл қўймайди.

Шу ўринда Президентимизнинг «Новое время» журнали мухбири билан бўлган суҳбатидан яна бир парча келтириш жоиздир. «Мен бундан иккита хулосага келаман, -- деганди И. А. Каримов, -- биринчилан, биз сифатсиз, ўзимизга керакли бўлмаган бегона товар ишлаб чиқарувчиларни иш билан таъминлаяпмиз. Иккинчидан эса мана шу маҳсулотни анчагина яхши тайёрлашга қобилияти бўлган ўзимизнинг корхоналаримизга жуда катта зарар келтираяпмиз».

70 ФОИЗИ -- ЗАМОНОВИЙ ТЕХНОЛОГИЯГА

Дарҳақиқат, мазкур жараёнлар мамлакатимиз саноати, қишлоқ хўжалигининг ривожланиши ва халқ истеъмол молларини ишлаб чиқариш ҳажмининг бироз сусайишига сабаб бўлибгина қолмасдан, республикадан тайёр маҳсулотни экспорт қилиш мутлақо фойдали бўлган ва уни харид қилиш учун эркин айирбошланадиган валюта республика ҳудудига олиб келинадиган шарт-шароитлар ҳамда механизм яратилишини талаб этувчи умумхалқ миқёсидаги муаммоларни ҳам юзага чиқарди. Шуни ҳисобга олиб, аввало, ҳукуматимиз бугунги кунда эҳтиёжимиз учун нима кераг-у, нима керак эмаслигини аниқлаб чиқди. Зарур товарларни олиб келиш билан шуғулланадиган 285 фирмани белгилаб, уларга ўз маблағини инвестициялаш кафолатини берди. Иккинчидан, бундан буён республика Валюта биржасида сотилган жами маблағнинг 70 фоизидан зиёди замонавий технологияни олиб келишга сарфланади. Бунинг нечоғлик аҳамиятга эгалигини, яъни халқ хўжалигининг устувор инвестиция объектларига кредитлар ажратишнинг самарасини қуйидаги далиллардан ҳам билиш мумкин. Асакадаги «ЎзДЭУавто» корхонасининг ишга тушиши туфайли Ўзбекистон жаҳон- даги автомобиль ишлаб чиқарадиган 28та мамлакат сафидан муносиб ўрин олди. Айни чоғда тижорат банкларининг кредитлари ёрдамида Бухоро нефтни қайта ишлаш, Ҳазорасп шакар заводлари жадал суръатларда бунёд этилмоқда. Тошкентдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи негизида эса АҚШ билан ҳамкорликда «Кейс» комбайнлари, янги замонавий тракторлар ишлаб чиқарадиган қўшма корхона барпо қилинмоқда. Бундай мисоллар кўп. Агар валютамизни енгил-елпи маҳсулотларга эмас, балки шундай қурилишларга ишлатсак, ҳам бозоримиз тўлади, ҳам ҳеч кимга қарам бўлмаймиз. «Ўзбекистон дунё ҳамжамиятида ўзининг муносиб ўрнини эгаллаши керак» деганда, биз ана шундай истиқболни назарда тутишимизни ёддан чиқармайлик. Ва, ниҳоят, шу йилнинг 13 декабрида Президентимизнинг «Хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналарни ривожлантиришни ва уларнинг сармоя билан боғлиқ фаолиятини рағбатлантиришнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони эълон қилиндики, бу ҳужжат ҳам шу йўналишдаги ишларни амалга оширишга қаратилгандир. Унда валюта операцияларини ўтказиш учун лицензияга эга бўлган тижорат банкларига ўз маблағлари ва жалб этиладиган кредит ресурслари ҳисобидан инвестиция лойиҳаларига чет эл валютасида кредит беришга рухсат берилган. Янги йилдан бошлаб эса Ўзбекистон Республикаси Валюта биржаси орқали марказлаштирилган маблағлар ҳисобидан ҳукумат кафолати асосидаги инвестиция лойиҳалари ва дастурларини молиялаш учун берилган буюртмаларни қондириш таъминланади.

Табиий савол туғилиши мумкин: «Булар, албатта, яхши. Аммо ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар шароитида олтин ва валюта заҳираларимиз ҳисобидан турли-туман, сифатли-сифатсиз моллар келтириб, бозорларимизни тўлдириб ташласак бўлмайдими?»

Йўқ, бўлмайди. Чунки бу соҳта обрў топишдан ўзга нарса эмас. Бу, юртбошимиз таъкидлаганидек, «келажак авлодлар ризқини қийиш бўлади. Ўзимизда ишлаб чиқариш ривожланмай қолади. Корхоналаримиз инқирозга юз тутиб, ишсизлик кўпаяди. Халқимиз ўзингдан чиққанига не етсин, деб бежиз айтмаган-ку!»

Бизда ишбилармон, тадбиркор одамлар кўп. Гап ана шундай кишиларни топиб, уларни рағбатлантириб, муаммоларини ўз вақтида ҳал этган ҳолда йўлини очиб беришда қолган. Яна бир гап шуки, четдан эркин валютага маҳсулот келтиришдан айрим одамлар манфаатдордир. Шунинг ҳисобидан мўмай даромад олмоқда. Уларнинг жиловини тортиш ҳукуматнинг, жамоатчиликнинг қўлидан келади, албатта.

Икром ЎТБОСАРОВ,
«Халқ сўзи» нинг иқтисодий масалалар бўйича шарҳловчиси.

ҚОНУНЛАРИМИЗ ИНСОН МАНФААТЛАРИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

ЯНГИ ЛОЙИҲАНИНГ ИККИ МУҲИМ ШАРТИ

Маълумки, Олий Мажлиснинг VI сессиясида «Адвокатура тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси биринчи ўқишда маъқулланган эди. Мухбиримиз Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Фарруха МУҲИТДИНОВАдан ана шу ҳақда гапириб беришни илтимос қилди.

-- «Адвокатура тўғрисида»ги қонун лойиҳаси Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 116-моддасига асосланган ҳолда ишлаб чиқилди. Қайд қилинган конституциявий нормада айбланувчи ҳимояланиш ҳуқуқи билан таъминланиши, тергов ва суд ишини юритишнинг ҳар қандай босқичида малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқига эга эканлиги кафолатланган.

Фуқароларга, корхона, муассаса ва ташкилотларга юридик ёрдам бериш учун адвокатура фаолият кўрсатиши, адвокатурани ташкил этиш ва унинг иш тартиби қонун билан белгиланиши ўз ифодасини топган.

-- Агар адашмасам, «Адвокатура тўғрисида»ги амалдаги низом 1980 йилда қабул қилинган...

-- Тўғри. Шу боис у мамлакатимизда сиёсий, иқтисодий ва ҳуқуқий тизимларда юз бераётган туб ўзгаришларга мос келмай қолди.

Қонун лойиҳаси икки муҳим шартни назарда тутган ҳолда ишлаб чиқилди. Биринчиси барча учун адвокатлар хизматидан фойдаланиш ва юридик ёрдам олиш имкониятининг яратилишидир. Бунинг маъноси шундан иборатки, миллати, тили, дини, жинси, ирқи, ижтимоий келиб чиқиши, шахси ва жамиятда тутган ўрнидан қатъий назар ҳар бир шахс ёрдам сўраб адвокатга мурожаат қилишга ҳақлидир. Бу эса фуқароларнинг тенглиги ҳақидаги конституциявий принципга асосланган.

Иккинчи томони фуқароларни малакали ҳуқуқий ёрдам билан таъминлашдан иборат. Бу шарт адвокатура фаолиятининг принциплари ва ташкилий шакллари орқали амалга оширилади.

Мазкур қонун лойиҳаси ана шу ва бошқа кўплаб жиҳатлари билан амалдаги низомдан тубдан фарқ қилади.

-- Қонун лойиҳасида адвокат зиммасига қандай масъулият юклатилган?

-- Қонун лойиҳасида адвокат бўлиш учун Ўзбекистон Республикаси фуқароси ва олий юридик маълумотга эга бўлишдан ташқари адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берадиган лицензияга ҳам эга бўлиш талаб қилинади. Лойиҳанинг 3-моддасида кўрсатилганидек, малака имтиҳонини топширгандан кейингина лицензия олиш мумкин. Ана шу мақсадда малака комиссиялари тузилади. Комиссия таркиби адвокатлар ва адлия органлари ходимларининг тенг миқдордаги вакилларидан иборат бўлади. Комиссияга 5 йиллик ваколат муддати берилади.

-- Мен амалдаги низомнинг асосий фарқларидан бири қонун лойиҳасида хусусий адвокатлик амалиётига ҳам имконият яратилганлигида, деб биламан.

-- Тўғри. Бу, дарҳақиқат, адвокатлар учун янгилик ҳисобланади. Яъни, лицензия олган шахс ўзининг бюросини очиши ва адвокатлик фаолиятини якка тартибда амалга ошириши мумкин. Амалдаги қонунда эса адвокат ўз фаолиятини фақат адвокатлар ҳайъати таркибидагина амалга ошириши белгилаб қўйилган эди.

Лойиҳанинг 10-моддасида назарда тутилган қоида ҳам муҳим аҳамиятга эга. Унда адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ёритилган бўлиб, адвокатларнинг касбий фаолиятига у ёки бу тарзда аралашиш таъқиқланади. Улар ўз вазифаларини бажараётганда бирор бир шаклда таъсир ўтказишга йўл қўйилмайди. Мазкур моддага киритилган қўшимча ҳам муҳим аҳамиятга эга. Унга мувофиқ адвокатга нисбатан жиноий иш Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикасининг прокурори, вилоятлар, Тошкент шаҳри прокурори ва уларга тенглаштирилган прокурорлар томонидангина қўзғатилиши мумкин. Адвокатлик фаолиятининг қўшимча кафолатлари ҳимоячи сифатида қатнашаётган адвокатни жиноий ишлар бўйича тергов ва дастлабки тергов ишларини олиб бораётган шахсларнинг тазйиқидан сақлайди.

Лойиҳада адвокатларнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари тўғрисидаги нормалар ҳам кўрсатилган. Адвокатларнинг ҳуқуқлари анча кенгайтирилган. Масалан, улар муайян фактлар тўғрисидаги маълумотлар тўплашлари, уларни далил сифатида судга тақдим этишлари, экспертларнинг ёзма хулосаларини олишлари мумкин. Муқаддам адвокатлар бундай ҳуқуқларга эга бўлмаганлар.

Лойиҳага адвокатлик сирига оид қоида ҳам киритилган. Унинг 9-моддасига мувофиқ мижознинг адвокатдан ёрдам сўраб мурожаат этганлигининг ўзи ҳам адвокат сири жумласига киради.

Лойиҳага адвокатнинг ёрдамчиси тўғрисидаги янги модда киритилган. Шунингдек, адвокатлик лицензиясини тўхтатиб қўйиш ва бекор қилиш, адвокатнинг интизомий жавобгарлиги назарда тутилган. Лойиҳанинг 14-моддасида қайд қилинганидек, лицензия берган орган малака комиссиясининг қарори асосида адвокатлик фаолиятини тўхтатиб қўйиши ёки бекор қилиши мумкин. Худди шундай чоралар, яъни адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берадиган лицензияни тўхтатиб қўйиш ёки бекор қилиш интизомий жазо сифатида ҳам қўлланилиши мумкин. Агар адвокат бундай қарордан норози бўлса суд ёки Адлия вазирлигига мурожаат этишга ҳақлидир.

-- Қонун лойиҳасини тайёрлашда қайси ташкилотлар яқиндан ёрдам берди?

-- Лойиҳа бошқа мамлакатларнинг қонунчилик тажрибаси эътиборга олинган ҳолда мутахассислар, амалиётчи ходимлар иштирокида тайёрланган. Уни тайёрлашда Олий суд, Олий хўжалик суди, республика прокуратураси, Тошкент давлат юридик институти, Ўзбекистон Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ институти, Қонунчилик муаммоларини тадқиқ қилиш ва суд-экспертизаси институтлари, тегишли вазирликлар ҳамда адвокатларнинг таклиф ва мулоҳазалари эътиборга олинган.

Ушбу Қонуннинг қабул қилиниши республикамизда ҳуқуқий соҳадаги ислоҳотларни амалга ошириш йўлидаги яна бир муҳим қадам бўлади, деб умид қиламиз.

«Халқ сўзи»нинг парламентдаги мухбири Исмат ХУДОЁРОВ суҳбатлашди.

КАТТА АНЖУМАН АРАФАСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Дарвоқе, сиз бу инсонларни жуда яхши танийсиз. Қолаверса, улар юксак ишончингиз туфайли бундай мартабага эришганлар, яъни, улар -- депутатлар. Мустақил республикамиз ҳаётида кўплаб тарихий воқеаларга бой бўлган ва ҳар биримизнинг қалбларимиздан чуқур жой олаётган 1996 йилнинг сўнгги кунларида улар яна бир бор пойтахтга тўпланишиб, машварат ўтказишади. Унда республикамиз ижтимоий, иқтисодий, сиёсий тараққиётида муҳим ўрин тутадиган бир қатор янги ҳуқуқий ҳужжатларнинг қабул қилиниши кутилмоқда. Демак, поёнига етиб бораётган 1996 йилда Ўзбекистон тарихида яна бир эътиборли воқеа юз беради.

Биз кириб борганимизда депутатларни рўйхатдан ўтказиш ишлари қизғин давом этмоқда эди. Айтиш лозимки, бу ерда барча ишлар аниқ, намунали тарзда йўлга қўйилган. Фойега қадам ранжида қилган депутат, аввало, ўзига тегишли мандат, яъни мажлислар залидаги ўриндиқларга ўрнатилган «Рада-Мажлис» овоз бериш тизимидан фойдаланишда ишлатиладиган электрон карточкалар билан таъминланади. Сўнгра у компьютерлар ёрдамида рўйхатдан ўтади. Бизга яхши маълумки, сессия муҳокамасига тақдим этилаётган ҳужжатлар батафсил ўрганиб чиқиш учун Олий Мажлис Котибияти томонидан ҳар бир депутатга анча барвақт етказиб берилади. Рўйхатдан ўтиш жойида эса депутат айрим тегишли қўшимча ҳужжатлар, ахборотномалар билан ҳам таъминланади.

Умуман айтганда, бу ерда депутатларимизнинг сессия давомида фаол ва самарали ишлашларини таъминлашга алоҳида эътибор берилган. Шу билан бирга, улар учун керакли шарт-шароитлар ҳам муҳайё қилинган. Хусусан, сессия иши давомида бу ерда маълумотлар бериш хизмати, дорихона, газета-журналлар ва китоб савдолари, буфет, самолёт, темир йўл кассалари ишлаб туради. Сессия арафасида эса мутахассислар томонидан «Рада-Мажлис» тизими яна бир бор кўздан кечириб чиқилди.

«АЙНИҚСА, БЮДЖЕТ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА БЎЛАДИ»

Хўш, депутатларимиз сессия кун тартибига киритилган масалалар ҳақида қандай фикрдалар? Биз ана шу саволимизга жавоб олиш ниятида уларнинг айримлари билан мулоқотда бўлдик.

-- Мен ҳам бу гал муҳокама этилаётган масалалар билан олдиндан чуқур ва атрофлича танишиб чиқдим, -- дейди Асака шаҳри ҳокими, депутат М. СОДИҚОВ. -- Айниқса, сессия кун тартибидаги республикамизнинг 1997 йилги бюджети масаласи депутатларимизнинг асосий диққат марказида бўлиши табиий. Чунки худди мана шу омил Президентимиз томонидан «Инсон манфаатлари йили», дея эълон қилинган 1997 йилда амалга ошириладиган кенг кўламли ишларимизга мустаҳкам таянч бўлиши табиий. Албатта, бюджет масаласига ҳар бир соҳа вакили ўз соҳаси манфаатлари нуқтаи назаридан келиб чиққан ҳолда ёндошиши табиий. Лекин назаримда, унда ҳамма соҳаларга етарлича аҳамият берилган, деб ўйлайман.

«МЕН ТАНҚИДДАН ҚЎРҚМАЙМАН, АММО...»

-- Сессияда «Журналистнинг касбига доир фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳасини ҳам муҳокама этасизлар, -- деб савол берамиз 149-Сариосиё сайлов округидан сайланган депутат Қосимжон ХОЛДОРОВга. -- Сизнинг шу масала юзасидан фикрларингизни билмоқчи эдик.

-- Мазкур қонун лойиҳаси жуда муҳим. Барчамиз яхши биламиз, ҳозирги ўтиш даврида ушбу соҳа вакиллари ҳам анча қийинчиликларни бошдан кечиришаяпти. Шундай бир пайтда улар давлат томонидан ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватланиб, ҳуқуқ ва бурчлари алоҳида қонун воситасида ҳимоя қилиниши айни муддаодир. Мана шундай самарали воситалар ёрдамида ўзбек журналистикасини ҳам шакллантира бориб, уларнинг ҳақиқий маънодаги тўртинчи ҳокимиятга айланишлари учун шарт-шароитлар яратилмоқда. Менимча, журналистларимиз ҳам бундай ғамхўрликлар эвазига том маънода фидойилик билан меҳнат қилишлари зарур бўлади.

-- Кўпчилик раҳбарлар танқидни хушламайдилар ва уни нотўғри қабул қилишади. Шахсан сизнинг танқидга муносабатингиз қандай?

-- Беғараз танқид -- аччиқ ҳақиқат. Мард раҳбар уни тўғри тушунади ва кўрсатилган хато ҳамда камчиликларни тезроқ бартараф этишга ҳаракат қилади. Ўзимга келсам, холис танқиддан сира чўчимайман. Қайтанга билиб-билмай йўл қўйган хатоларимизни ана шунинг воситасида илғаб олиб, унга чек қўямиз. Демак, соғлом танқид биз учун фақат фойда келтиради. Аммо ғаразли танқиддан худо асрасин!..

-- Нима учун бундай деяпсиз?

-- Чунки ғаразли танқидга дуч келган пайтларимиз ҳам бўлган. Бундай ҳол кўнгилни оғритса-да, бироқ уларга эътибор бермасликка ҳаракат қиламан. Аммо тўғрисини айтганда, нотўғри танқид кўп нарсаларни мутлақо тескарисига ўзгартириб юбориши ҳам мумкин.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

INTERNET UZ INFOCENTRE -ON-LINE PAK

ЖАНГОВАР КЕМАЛАР ЯНГИЛАНАДИ.

АҚШ ҳарбий-денгиз кучларининг Япониядаги қўмондонлиги Йокосука ҳарбий-денгиз базасидаги жанговар кемаларни янгилаш ниятида. Келаси йил базага ўта замонавий техника билан жиҳозланган «Жон Маккэйн» кемаси келиб қўшилиши кутилмоқда. Кема радар ва компьютерлар билан бошқарув тизимига эга бўлиб, бир пайтнинг ўзида ўнлаб нишонга ракеталар билан зарба бера олади.

ЖАЗО ЮМШАТИЛДИ.

Ватанга хиёнат қилганлиги, коррупция ва демократия тарафдорлари йиғинини бостирганликда айбланиб, бир умр қамоқ жазосига маҳкум этилган собиқ Корея Республикаси Президентлари Чон Ду Хван ва 17 йил озодликдан маҳрум этилган Ро Дэ У Олий суд ҳаками номига норозилик аризаси беришдан воз кечган.

Бундан бир ҳафта олдин Сеул округ суди собиқ Президентларга берилган жазони юмшатиб, Чон Ду Хванга олий жазо ўрнига бир умр қамоқ муддати, Ро Дэ Уга эса 22 йил ўрнига 17 йил қамоқ жазоси тайинланган.

ОДАМЛАРНИ ГАРОВГА УШЛАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА.

Рата-ТАСС ахборот маҳкамаси хабарига кўра, Перу пойтахтидаги Япония элчиси қароргоҳида гаровда тутиб турилган одамларнинг 225 таси озод қилинган. Террорчилар қўлида яна 120 га яқин киши қолган. Улар мамлакат қамоқхонасидан Тупак Амару инқилобий ҳаракатининг 450 аъзоси озод қилинмаса, гаровдаги барча шахслар ўлдирилажагини маълум қилган.

СУРАТДА: Лиссабон шаҳридан лавҳа.

ПОЛИЦИЯЧИ АЁЛНИНГ ЖАСОРАТИ

Хитой ҳуқуқ-тартибот органи тарихида илк бор полициячи аёл 28 нафар болани гаровга олган босқинчини отиб ташлаган. Маълум бўлишича, 27 ёшли маҳаллий ишчи болалар боғчасига бостириб кириб, гўдакларни гаровга олган ва улар учун пул талаб қилган. Мураббий кийимида кирган полициячи аёл Ван Ижун бир отишда босқинчини қулатган ва болалар ҳаётини сақлаб қолган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши, Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси кенгаш аъзоси ва қўмита раиси Б. А. Наимовга акаси

Муҳаммадраҳим Азимович НАИМОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қиладилар.

«Халқ сўзи» таҳририяти жамоаси газета ходими Жамшид Тоғаевга отаси

Тоштемир ТОҒАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Депутат мулоҳазаси

ЖАМИЯТ КЎЗГУСИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессияси муҳокамасига ҳавола этилган масалаларнинг ҳаммаси ҳам мамлакатимиз тараққиёти, жамият манфаатлари учун ноёб ва муҳим ҳужжатлардан саналади. Ушбу қонунлар воситасида ҳуқуқий демократик давлат, одил фуқаролик жамияти қуриш, халқ фаровонлигини таъминлаш имконияти пайдо бўлади.

Масалан, «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги қонун лойиҳасини олинг. Унда сиёсий партиялар, ҳаракатларнинг ҳақ-ҳуқуқлари, вазифалари аниқ ва равшан белгилаб берилган. Партиялар олдида ҳам долзарб вазифалар турибди. Энг аввало, уларнинг бошланғич бўғинини мустаҳкамлаш зарур. Айрим партияларнинг республика, вилоят ташкилотлари фаолият кўрсатаётган ҳолда, туман ва шаҳарларда бошланғич ташкилотлари йўқ. Илдизи мустаҳкам дарахтгина шамол ва бошқа табиат тўфонларига бардош бера олади. Ҳар бир партиянинг кучи, қудрати бошланғич ташкилотнинг жойларда қанчалик иш олиб бораётганлиги билан белгиланади.

Иккинчидан, партия аъзоларига нисбатан талабчанликни кучайтириш лозим. Токи, ҳар бир партия аъзоси хўжакўрсингагина эмас, балки партия, жамият олдида масъулият сезсин. Партияга онгли суратда аъзоликка қабул қилиш тартибларини жорий этиш ҳам партиянинг обрў-эътиборини оширади. Партияга мансаб ёки мартаба юзасидан аъзо бўлмаслик лозим.

«Адвокатура тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг сессия кун тартибига қўйилиши ҳам жамиятимизда ҳуқуқий соҳадаги ислоҳотлар сари далил одим ташланаётганлигининг ёрқин далилидир. Айрим прокуратура ходимлари, ички ишлар бўлимларининг терговчилари кўп ҳолларда жиноий ва фуқаролик ишларини кўриш борасида адвокатлар аралашишига халақит беришга ҳаракат қилишади. Бундай жараёнларга барҳам бериш мақсадида, ушбу қонунга: «Адвокатлар ишига халақит бериш ҳоллари қонун йўли билан қораланади», деган жумланинг киритилишини таклиф этаман.

Шу ўринда «Давлат уй-жой сиёсатининг асослари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси хусусида ҳам ўз мулоҳазаларимни билдирмоқчиман. Кейинги 3-4 йил мобайнида давлат уй-жой фондининг аксарият қисми хусусийлашди. Шу баҳонада ташкилот ва корхоналарга тегишли бўлган уй-жойлар ҳам сотилди.

Илгари ҳар бир шаҳар ёки туманда раҳбар кадрлар учун уй-жойлар бўларди. Масалан, туман раҳбари ўзгарса, албатта, янги раҳбар учун мўлжалланган уй олдиндан ҳозирлаб қўйиларди. Корхона, ташкилотларда ҳам бундай уй-жойлар бор эди. Ҳозир ана шундай иморатлар хусусийлашиб кетганлиги оқибатида янгидан борган раҳбарлар, мутахассислар учун уй-жойлар ажратиш анча мураккаб кечаётир. Айрим раҳбарлар уй-жойнинг йўқлиги туфайли давлатнинг катта-катта маблағи эвазига оиласи учун янгидан иморат тиклаб олишга мажбур бўлишаяпти.

Шунинг учун «Давлат уй-жой сиёсатининг асослари тўғрисида»ги қонун лойиҳасига раҳбар кадрлар, четдан жалб этиладиган мутахассислар учун маълум миқдорда уй-жой фондини, корхона ва ташкилотларга тегишли уйларнинг бир қисмини давлат уй-жой фонди сифатида сақлаб қолиниши тўғрисида ёзиб қўйилишини таклиф этаман.

Соиб УСМОНОВ,
Қашқадарё вилоят «Нуроний» жамғармаси раиси, Олий Мажлис депутати.

ҲУҚУҚИЙ ИСЛОҲОТ -- ДАВР ТАЛАБИ

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг VI сессиясида Фуқаролик Кодекси қабул қилинди ва 1997 йил 1 мартдан бошлаб амалга киритиш белгилаб қўйилди. Миллий истиқлол ва давлат мустақиллигимиз маҳсули бўлган ушбу қонун зиммасига оғир ва мураккаб вазифа -- бозор муносабатлари тизимининг ҳуқуқий негизи бўлишдек маъсулиятли бурч юкланган.

Бу ўринда янги ФК мазмунидан барчани хабардор қилиниши, унинг меъёрлари моҳиятини чуқур англаб етиш, унинг амал қилишининг биринчи даражали шарти эканлиги ҳам назарда тутилмоғи лозим бўлади. Худди шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси прокуратураси билан Адлия вазирлиги мамлакатимиз ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ва муассасалари ходимлари ўртасида янги ФКни атрофлича ва чуқур ўрганиш бўйича ташкилий тадбирлар тизимини ишлаб чиққанлиги ва уни изчиллик билан амалга ошираётганлиги бежиз эмас. Бундай тадбирлар ичида республикамиз вилоятларида янги ФКни ўрганишга бағишланган минтақавий илмий-амалий конференциялар алоҳида аҳамиятга эга бўлганини таъкидлаб ўтмоқ лозим. Ушбу конференциялар республика прокуратураси ва Адлия вазирлиги томонидан аввалдан пухта ишлаб чиқилган ва қатъий риоя қилинган дастурлар асосида ўтказилди.

Конференциялар ишида прокуратура, суд тизимининг туманлар, вилоятлар бўғинлари раҳбарлари, вилоят масъул ходимлари иштироки шарт қилиб қўйилди ва унга қатъий амал қилинди. Ушбу анжуманларда янги ФК лойиҳасини тайёрлаган ишчи гуруҳи раҳбари, Ўзбекистон ФА мухбир-аъзоси, юридик фанлари доктори, профессор Ҳ. Раҳмонқулов ва мамлакатимизнинг бошқа етакчи олимлари ва Республика прокуратураси ва Адлия вазирлиги масъул ходимлари маърузалар билан чиқишди, иштирокчиларнинг саволларига атрофлича ва батафсил жавоблар беришди.

Минтақавий конференциялар юқори савияда ва юксак уюшқоқлик билан ўтказилди. Бунда уларга шунчаки маҳаллий аҳамиятга молик тадбир сифатида қаралмай, балки бевосита марказий идоралар ташаббуси ва назорати асосида, Урганч, Самарқанд, Фарғона шаҳарларида ўтказилган минтақавий конференцияларда суд, прокуратура, адлия идоралари ходимлари янги ФК бўйича маърузалар тинглабгина қолмасдан, балки ўзлари ҳам янги қонун нормаларини тушунтириш, талқин этишда фаол иштирок этдилар, ўзаро фикр алмашдилар.

Айниқса, Тошкент шаҳрида ўтказилган минтақавий илмий-амалий конференция қизғин муҳокама ва мунозараларга бой бўлди. Конференция ишида Тошкент шаҳри ва вилояти, Сирдарё, Жиззах вилоятлари ҳуқуқни муҳофаза қилиш тизими идоралари ходимлари қатнашдилар. Янги ФК нинг қабул қилиниши ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар зиммасига катта масъулият юклайди. Унинг ҳар нормаси талабларини энг аввало ҳуқуқшунослар томонидан ва ниҳоят ҳар бир фуқаро томонидан чуқур ва мустаҳкам ўзлаштирилиши, онгига мустаҳкам ўрнашиб қолишига эришмоғимиз шарт. Бунинг ўзига хос мураккаблиги шундан иборатки, ФК билан тартибга солинадиган муносабатлар доираси ғоятда кенг ва ранг-баранг. У мулкий муносабатларни ҳам, номулкий шахсий муносабатларни ҳам ўз ичига олади, турли хўжалик юритувчи субъектлар, фуқаролар ва бошқа иштирокчиларнинг ҳуқуқий мақомини турли шартномалар шартлари ва мазмунини белгилайди, шу сабабли ғоят салмоқли ҳамда ҳажми жиҳатидан беқиёс катта ҳуқуқ манбаси ҳисобланади. Айни вақтда шуни ҳам унутмаслик лозимки, илгари амалда бўлган Гражданлик кодекси билан янги Фуқаролик кодекси ўртасида сифат жиҳатдан туб фарқлар мавжуд. Агар аввалги қонун мафкуравий ақидалар ва маъмурий буйруқбозлик тизими маҳсули бўлса, янги қонун бозор муносабатлари тизими шароитида фуқаролик ҳуқуқий-муносабат қатнашчиларининг эркинлик, ташаббускорлик, адолат ва инсоф асосида ҳаракат қилишларига имконият яратиб берувчи қонундир. ФКнинг нормалари жамиятнинг иқтисодий -- хўжалик тизимини мустаҳкамлашда, мулкчиликнинг ҳамма шакллари баб-баравар ўсиш ва ривожланишига, тадбиркорлик фаолиятининг барча турлари моддий ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларига кириб бориши учун шарт-шароитларни яратиб беришга қаратилади.

Тошкент давлат юридик институти «Хўжалик ҳуқуқи» кафедрасининг мудири, юридик фанлари доктори Б. Ибратов «Ўзбекистон Республикасининг янги Фуқаролик кодексининг моҳияти ва асосий қоидалари» мавзуида маъруза қилди. Нотиқ ўз сўзида янги ФКни қабул қилиш зарурати, лойиҳасини ишлаб чиқиш жараёни қандай кечганлиги, эски Гражданлик кодекси ва янги Фуқаролик кодекси ўртасидаги асосий фарқлар, янги ФКда бозор муносабатлари талаблари, ривожланган мамлакатлар тажрибаси, халқимиз урф-одат ва анъаналари қай даражада ўз ифодасини топганлигига тўхтаб ўтди.

Ҳар қандай давлатнинг, жамиятнинг иқтисодий негизини мол-мулк ташкил этади. Бинобарин, мулкнинг ҳуқуқий режими ва мулкдор мақоми охир-оқибатда мамлакат иқтисодий ривожига таъсир этувчи асосий омилдир. Худди шу сабабли ҳам анжуман иштирокчилари Тошкент давлат юридик институти «Фуқаролик ҳуқуқи» кафедраси мудири, юридик фанлари доктори, профессор И. Зокировнинг «Янги Фуқаролик кодексида мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқлар» мавзусидаги маърузасини катта қизиқиш билан тингладилар. Маърузада мулк ҳуқуқи тушунчаси, мулкдор ваколатлари, мол-мулк таркиби, хусусий ва оммавий мулк шакллари, хўжалик юритиш ҳуқуқи, оператив бошқариш ҳуқуқи, сервитет ҳуқуқи, ер участкасига мерос бўлиб ўтиш шарти асосида умрбод эгалик қилиш ҳуқуқи, ер участкасига доимий эгалик қилиш ва фойдаланиш ҳуқуқи ва шу каби масалалар ўз ифодасини топди.

Республика прокуратураси ўқув марказининг кафедра мудири, юридик фанлари номзоди, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист Р. Муҳамедов янги ФКда мерос ва ворислик муносабатлари масалаларини тартибга солишдаги янгиликларга эътиборни қаратди. Бунда у мерос тақсимлаш тартиби, маҳфий васиятнома, корхонанинг мерос бўлиб ўтиши хусусиятларига алоҳида эътиборни қаратди.

Республика прокуратураси ўқув марказининг директори М. Мирзаев янги ФКда зарар етказилиши натижасида вужудга келадиган мажбуриятлар ҳақидаги қоидаларга муфассал тўхталиб ўтди. Ҳар бир шахс ўзига ким томонидан бўлмасин етказилган моддий ва маънавий зарарни тўла қопланишини талаб қилишга ҳақли. Бу ҳуқуқ қонун билан кафолатланади ва суд орқали таъминланади.

Тошкент давлат университети ҳуқуқшунослик факультети декани, юридик фанлари номзоди, доцент И. Анортоев юридик шахсларнинг турлари, уларнинг ҳуқуқий ҳолати ва фуқаролик ҳуқуқий муносабатларида иштироки масалаларини баён этди.

Тошкент давлат юридик институти «Фуқаролик ҳуқуқи» кафедрасининг доценти, юридик фанлари номзоди О. Оқюлов «Интеллектуал мулк ҳуқуқи» бўйича маъруза билан чиқди. Интеллектуал мулк объектлари энг аввало инсон ижодий тафаккурининг маҳсуллари бўлиб, моддий оламни ва маънавий дунёмизни ривожлантирувчи асосий омилдир. Бозор муносабатлари тизимида интеллектуал объектлар мол-мулк сифатида ўзига хос хусусиятларга эга бўлади, уларга нисбатан анъанавий мулк ҳуқуқи эмас, балки мутлақ ҳуқуқлар, деб аталишига ҳуқуқий механизм амал қилади. Шунингдек, интеллектуал мулк объектларининг ҳуқуқий режими, бу объектдан фойдаланиш тартиби ва шу кабилар ҳақида ҳам тўхтаб ўтилди.

Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси умумий назорат бошқармаси бошлиғи, 3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси В. Қосимов «Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида янги ФК талаблари асосида прокурор назоратини ташкил этишнинг долзарб масалалари» мавзуида маъруза қилди. Бозор муносабатлари тизимида хўжалик юритувчи субъектлар ўртасида муносабатларни расмийлаштирувчи асосий ҳуқуқий восита -- бу шартномалар ҳисобланади.

Республика прокуратурасининг судларда фуқаролик ва хўжалик ишларини кўришда прокурор ваколатини таъминлаш бўлими бошлиғининг муовини Саидова «Янги ФК қоидалари асосида судларда фуқаролик ва хўжалик ишларини кўришда прокурор ваколатини таъминлашдаги асосий масалалар» мавзуида сўзлади. Бунда асосий эътибор янги ФК қатъий мазмундаги меъёрлар ва тарафларга эркинлик, мустақиллик ва танлаш имконини берувчи диспозитив меъёрлари ва қонунчилик масалаларига қаратилди.

Конференция иштирокчиларидан Тошкент шаҳар прокурорининг ўринбосари Н. Файзуллаев, Тошкент шаҳар суди раисининг ўринбосари А. Бобоқулов, Навоий вилояти прокурорининг биринчи ўринбосари Б. Сайфуллаев ва бошқалар сўзга чиқишиб, анжуман ўзларида кенг ва бой таассурот қолдиргани, янги ФК мазмунини чуқурроқ ва яхшироқ англаб етишга ёрдам бериш ва уни амалиётда қўллаш муаммоларига диққат эътиборни қаратди. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг биринчи ўринбосари, 3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси Й. Назаров конференция ишини якунлар экан, янги ФК қабул қилинганлиги мамлакатимизда амалга оширилаётган ҳуқуқий ислоҳот янги босқичга қадам қўйганлигидан далолат беради, чунки у бозор муносабатларини яхлит, узвий боғлиқ тартибга солувчи ҳуқуқий механизмга асос солади, деб таъкидлади. Айни вақтда у янги ФК ни ўрганишни эндиликда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар тизими қуйи бўғинларида давом эттириш, бу борада изчиллик ва талабчанликни кучайтириш зарурлигини уқдирди ва бу борада амалга ошириладиган чора-тадбирлар ҳақида йўл-йўриқлар берди.

Бурҳон БЕКМИРЗАЕВ,
Республика Бош прокурор ўринбосари.
3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси.

ДЕМОКРАТИЯНИ ЧУҚУР ЎРГАНИШ ВАЗИФАМИЗДИР

Мен оддий ўқитувчиман. Ўқувчиларимга демократиямиз тамойиллари, бозор иқтисодиёти талаблари ва мустақил республикамиз қонунларини чуқурроқ ўргатишни вазифам, деб биламан. Қолаверса, бу хусусда ҳамқишлоқларим ҳам бизга тез-тез мурожаат қилиб, билмаганларини тушунтириб беришимизни, йўл-йўриқ кўрсатишимизни илтимос қилишади. Шунда биз доимо истиқлол йилларида қабул қилинган қонунларимиз, юртбошимиз фармонлари ва ҳукуматимиз қарорларига суянамиз.

Биз яқинда газетада чоп этилган «Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик Кодекси»ни диққат билан ўрганиб чиқдик. Ушбу ҳужжат мукаммал яратилган, такомилига етган, дейиш мумкин. Олти бўлим, 71 та боб ва 1199 та моддадан иборат бундай йирик ва салмоқли ҳужжатни яратишнинг ўзи бўладими?

Биз -- қишлоқ зиёлилари Олий Мажлиснинг еттинчи сессиясига ҳам катта умид ва эътибор билан қараяпмиз. Чунки бу галги анжуманда ҳам республикамизнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаётига оид энг муҳим масалалар муҳокама этилади. Хусусан, қишлоғимиз аҳли Давлат бюджетининг 1997 йилги истиқбол кўрсаткичлари ҳақидаги масалага катта эътибор қаратмоқдалар. Ушбу кўрсаткичлар лойиҳасига юртбошимизнинг республика Конституцияси тўрт йиллигига бағишланган тантанали маросимда 1997 йил Инсон манфаатлари йили бўлади, дея айтган сўзлари асос қилиб олинишига астойдил ишонамиз.

Гавҳар ИБОДУЛЛАЕВА,
Янгибозор тумани.

Футбол

КЕЧАГИ ШУҲРАТ БУГУН АСҚОТМАЙДИ

Футбол бўйича Осиё кубоги якунлари ҳақида баъзи бир мулоҳазалар

Бугунги кунда Осиё футболининг нуфузи ва эътибори ортиб бораётганлигини мутахассислар эътироф этмоқда. Осиё кубогининг дастлабки мусобақаларида атига 7 жамоа кураш олиб борган бўлса, эндиликда унда 40 та жамоа иштирок этаётганлиги ҳам фикримизнинг далилидир.

Бирлашган Араб Амирлигидаги мусобақаларга дунёнинг турли бурчакларидан машҳур футбол мутахассислари, мураббийлар, менежерлар, шарҳловчилар ташриф буюрди. Бошқача қилиб айтганда, декабрь ойида жаҳон футбол мухлисларининг диққат-эътибори Арабистон ярим оролидаги ана шу кўҳликкина гўзал мамлакатга қаратилди. Осиёликларга сирли туюлган ўзбек футболига эътибор, қизиқиш, айниқса, катта бўлди. Чунки мамлакатимиз футболчилари бундан 2 йил аввал Осиё ўйинларининг ғолиби бўлиб, кўпчиликни ҳайратга солган эди. Биз учун эса нафақат футбол ўтказилаётган шаҳарларда, балки мамлакатнинг олис кентларида, жаннатмакон хиёбонларида юртимизнинг муборак байроғи ҳилпираб турганлиги аҳамиятли эдики, бу ҳол дилларимизни ғурур ва қувончга тўлдирди.

Дастлабки учрашувда хитойликлар икки йил аввалги йирик мағлубиятнинг аламини олиш учун майдонга тушганлиги дастлабки дақиқалариданоқ сезилиб турди.

Газетхонлар ўйинни «зангори экран» орқали кўришганлиги учун унинг тафсилотига тўхталиб ўтмоқчи эмасмиз.

Ўша хитойликлар билан бўлган ғалабадан сўнг Бирлашган Араб Амирлигининг давлат телевидениеси ўзбек футболчилари ғалабасига бағишланган алоҳида кўрсатув намойиш қилди. Кўпчилик футбол мутахассислари иштирок этган салкам икки соатлик бу кўрсатувда юртдошларимизни Араб Амирлигидаги санъаткорлар, ёзувчилар ғалаба билан самимий табриклашди. Ватанимиз байроғи, герби таърифлаб берилди.

Ўша куни араблар ҳақли равишда саҳродаги мўжиза деб атайдиган Аль Айн шаҳридаги тантаналарда мустақиллигимиз дунёга танилаётганлигига, юртбошимиз ҳақли равишда таъкидлаганидек «Мамлакатни спортчалик дунёга кенг танитадиган восита» йўқлигига ишонч ҳосил қилдик. Чунки ўзбек футболчиларининг ғалабаси бир зумда бутун мамлакатга ёйилганди. Бизни автомашина ҳайдовчилари, йўловчилар ҳам ғалаба билан муборакбод этишарди.

Афсуски, ана шу қувонч дақиқалар узоққа чўзилмади. Япония билан бўлган иккинчи ўйин биринчи ўйиннинг бутунлай тескариси бўлди.

Гуруҳимиздаги сўнгги ўйинда Ватан тимсоли, юрт манфаати, миллий ғурур нақадар муҳим эканлигини сурияликлар амалда исботлашди.

Юртимиз футболчилари учун эса ана шу аланга, мамлакат шарафи учун курашиш жонкуярлиги деярли етишмагандай туюлди. Чунки футболчиларимиз майдонда оёқларига тош бойлаб олгандай ҳаракат қилишар, бирор ўйинчининг жонкуярлиги мутлақо сезилмасди. Ҳатто дарвозадан иккинчи тўп ўтказиб юборилгандан кейин ҳам ўйинчиларимизнинг бир-икки нафари ҳужум чизиғига ўтиб туришидан гуёки мағлубият ҳисобини ушлаб қолиш муҳимдай туюлар эди.

Момотов, Лебедевнинг куракда турмайдиган сўзлар билан сўкинишлари биз томошабинларни ҳам анча хижолатга солди. Бу жамоада соғлом муҳит йўқлигидан далолат беради, албатта.

Яна бир муҳим жиҳат шуки, ҳар бир футболчи киндик қони тўкилган, яшаётган юрт номидан майдонга чиқади. Биз миллатчилик фикридан анча йироқмиз, лекин футболчиларимиз ҳаракатида Президентимиз таъкидлаганидек, шу юртни деб ёниб яшаш кераклиги туйғусини мутлақо ҳис қилмадик.

Осиё кубоги мусобақалари ҳақида ҳали кўп фикрлар билдирилади, албатта. Ўзбек футболи эндигина жаҳонга таниляпти. Мен чет эллик спорт журналистларидан бирига Ўзбекистонда футболни ривожлантириш учун икки бора Президент ташаббуси билан қарор қабул қилинганлигини айтганимда, у ҳайратга тушди. Чунки юртимиз ҳозиргача ҳукумат миқёсида футболни ривожлантириш бўйича нуфузли қарор қабул қилган саноқли мамлакатлардан биридир. Футболчиларимиз эса ана шу эътибор ва ҳурматга муносиб бўлишлари керак эди.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.
Тошкент-Аль Айн — Абу Даби-Тошкент

ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги ўзбек халқининг қадимий байрами -- Наврўзга бағишланган энг сара сценарийлар учун очиқ танлов эълон қилади.

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ:

Муаллифлар ўз сценарийларида Наврўз байрамининг тарихий анъаналари, қадимий халқ ўйинлари, термалари, қўшиқлари ва фольклор-этнографик хусусиятларини ифода этиб, Мустақиллик туфайли республикада рўй бераётган оламшумул ўзгаришларни, янгиликларни ўзига хос бадиий шаклда ифода этмоғи, уларда пойтахтимизнинг байрам ўтказиладиган Навоий номидаги Ўзбекистон миллий боғи, майдонлари ва сайлгоҳларини ҳисобга олишлари шарт.

ТАНЛОВ МУДДАТИ: 1997 йилнинг 20 январигача.
Танлов ғолиблари қуйидаги тартибда тақдирланади:

1-ўрин -- 45 минг сўм
2-ўрин -- 35 минг сўм
3-ўрин -- 20 минг сўм

Бундан ташқари ғолибларни ҳомийларнинг мукофотлари кутади.

Байрам сценарийси бир ярим соатга мўлжалланиши ва машинкада 3 нусхада кўчирилган бўлиб, 20--30 саҳифадан ошмаслиги лозим.

Муаллиф ўз сценарийсини саҳналаштиришга ҳамфикр режиссёрни тавсия қилиш ҳуқуқига эга.

Танловга бир ёки бир неча муаллиф ҳамфикрликда қатнашишлари мумкин. Сценарий қўлёзмалари таҳлил қилинмайди ва қайтарилмайди.

Сценарийлар қуйидаги манзилга йўлланади:
Тошкент ш., Навоий кўчаси-30.
Маданият ишлари вазирлиги
«Наврўз» танловига.
Тел: 44-63-63, 44-63-73.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АҲОЛИСИ ВА МЕҲМОНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Ўзбекенгилсаноат» ассоциацияси 1996 йил 25 декабрдан 31 декабргача ипли ва шойи газмоллар, тикувчилик ва трикотаж буюмлари ҳамда пойабзалларнинг арзонлаштирилган нархлардаги янги йил савдосини уюштиради.

Товарлар қуйидаги манзилларда сотилади:

Тошкент шаҳрида -- «Қизил тонг» акционерлик жамияти: МУД ва «Қизил тонг»нинг «Космонавтлар шоҳ кўчаси» (метронинг Ойбек бекати)даги фирма дўкони, «Юлдуз» акционерлик жамияти: Амир Темур кўчаси, 60; «Тошкент тўқимачилик комбинати» акционерлик жамияти: Қушбеги кўчаси, 6-уйдаги «Тўқимачи» фирма магазини; «Оқ олтин» акционерлик жамияти: Навоий кўчасидаги савдо қаторлари; Тошкентдаги 1-пойабзал акционерлик жамияти: «Наргиза» дўкони (Бобур кўчаси, 6).

Чирчиқ шаҳрида -- «Ғунча» акционерлик жамияти: Охунбобоев кўчаси, 6-уйдаги фирма дўкони, «Бахт» акционерлик жамияти: Обувшик кўчаси, 1-уйдаги фирма дўкони.

Бухоро шаҳрида -- «Бухоротекс» акционерлик жамияти: Жубор кўчаси, 162-уйдаги фирма дўкони; «Нақшбандий» акционерлик жамияти: Номозгоҳ кўчаси, 112-уйдаги «Бухоро» фирма дўкони ва Навоий шаҳридаги шаҳар бозори.

Андижон шаҳрида -- «Чинор» акционерлик жамияти: Фитрат кўчаси, 256-уйдаги фирма дўкони; Бобур номидаги ПХБО: Бобур шоҳ кўчаси, 73-уйдаги фирма дўкони.

Қарши шаҳрида -- «Санам» акционерлик жамияти: «Либос» фирма дўкони.

Наманган шаҳрида -- «Наманган шойи ишлаб чиқариш» акционерлик жамияти: 1-микрорайон, Охунбобоев кўчаси, 96а-уйдаги фирма дўкони; «Атлас» акционерлик жамияти: Бобуршоҳ кўчаси, 58-уйдаги фирма дўкони ва «Чорсу» бозори.

Қўқон шаҳрида -- «Мадина» акционерлик жамияти: Қипчоқ арик кўчаси, 98-уй ва Шоҳруҳобод кўчаси, 15-уйдаги фирма дўконлари.

Самарқанд шаҳрида -- «8 Март» акционерлик жамияти: Навоий кўчаси, 25-уйдаги фирма дўкони.

Янгийўл шаҳрида -- «Кичкинтой» акционерлик жамияти: Низомий кўчаси, 16-уйдаги фирма дўкони.

Марғилон шаҳрида -- «Хонатлас» акционерлик жамияти: Мустақиллик кўчаси, 119-уй ва Марғилоний кўчаси 1-уйдаги «Азимжон» фирма дўконлари.

АЗИЗ ЮРТДОШЛАР, ТАДБИРКОРЛАР, КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТ РАҲБАРЛАРИ!

"Ўзбекистон почтаси" концерни

сизларни яқинлашиб келаётган янги 1997 йил билан самимий табриклайди, сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва ишларингизда улкан зафарлар тилайди.

Республикамиз почта алоқачилари сизнинг байрам олдидан ёру дўстларингизга йўллайдиган табрикномаларингизни Ватанимиз ва дунёнинг исталган нуқтасига қисқа муддатларда етказиб беришга тайёр.

Барча алоқа бўлимларида чиройли янги йил открыткалари мавжуд.

БИЗ СИЗГА ХИЗМАТ ҚИЛГАНИМИЗДАН МАМНУНМИЗ!
ПОЧТА ХИЗМАТИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИНГ!

"ЎЗБЕКИСТОН ПОЧТАСИ" КОНЦЕРНИ.

«ВЕНУС АМЕРИКЭН» ЛТД

ЎЗБЕКИСТОН-АМЕРИКА ҚЎШМА КОРХОНАСИ

Барча ўзбек халқини кириб келаётган Янги йил билан чин қалбдан муборакбод этишдан мамнундир.

ЯРАТГАНДАН ЯНГИ ЙИЛДА ЎЗИНИНГ, ОИЛАСИНИНГ, ДЎСТ–БИРОДОРЛАРИНИНГ БАХТИНИ, ЭЛ-ЮРТ ТИНЧ ВА ОМОН БЎЛИШИНИ ТИЛАЙДИ. КЕЛАЁТГАН 1997 ЙИЛ ШУ МУБОРАК ЗАМИНДА ЯШАЁТГАН ҲАР БИР ИНСОН УЧУН ЯНАДА ЮКСАЛИШ ЙИЛИ БЎЛСИН.

БАРЧАНГИЗГА ТИНЧЛИК-ОМОНЛИК, ВАТАН ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИДАГИ ИШЛАРИНГИЗГА РАВНАҚ ТИЛАЙМИЗ. БАХТ-САОДАТ ВА ТОЛЕ ҲАМИША СИЗЛАРГА ЁР БЎЛСИН!

"ВЕНУС АМЕРИКЭН" ЛТД
ЎЗБЕКИСТОН-АМЕРИКА ҚЎШМА КОРХОНАСИ
ЖАМОАСИ НОМИДАН
БОШ ДИРЕКТОР МУҲАММАД АЛИ СУРХАБИ.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — Ғ. Юсупов.
Мусаҳҳиҳ — Б. Ҳасанов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0711 35460 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 12.30 1 2 3 4 5 6